

Fondsbevillinger til sociale formål 2023

April 2025

Indholdsfortegnelse

Indledning	03
Hovedpointer	04
Fondsbevillinger til sociale formål	05
Støtteområder, virkemidler og modtagere af fondsmidler	08
Fondenes arbejdsformer	13
Fondene bag bevillinger til sociale formål	15
Definitioner, metode og kildegrundlag	18

Indledning

Fondsbidrag til sociale formål falder i 2023 efter rekordstore bevillinger i 2022

For første gang siden 2020 var fondenes støtte til sociale formål ikke domineret af akutte behov relateret til covid-19 eller opfølgningen på pandemien. Det gav plads til at rette fokus mod andre indsatser.

Fondes bevillinger til sociale formål faldt i 2023 med mere end 1 mia. kr. i forhold til i 2022. Alligevel er fortællingen om fondsmidler til sociale formål en fortælling om støt vækst over de seneste fem år. For set i et femårigt perspektiv er fondsbidraget vokset fra ca. 1,4 mia. kr. i 2019 til ca. 2,2 mia. kr. i 2023 (66 % vækst).

Ser vi kun på væksten fra 2021 til 2023, var den på mere end 25 %. Det store fald i 2023 skal nemlig ses på baggrund af et meget højt bidrag fra fonde til sociale formål i 2022 på hele 3,5 mia. kr.

Med bevillinger fra 1.413 fonde er sociale formål fortsat det formål, som flest fonde bevilger til. Samtidig har formålet den laveste gennemsnitlige bevillingsstørrelse af alle formål (1 10.000 kr.). Det skyldes dels mange bevillinger fra små fonde, og dels at vi sjældent ser meget store bevillinger til støtteformålet, der kan opveje de mange små bevillinger.

Om analysen

Hvert år udarbejder Fondenes Videnscenter analyser af fondenes bevillinger. Denne analyse præsenterer statistiske opgørelser for bevilligede midler til sociale formål.

Frem til og med fondsstatistikken for 2021 lå forskningsbevillinger hovedsageligt under "videnskabelige formål" og i mindre grad under de støtteformål, forskningen vedrørte. Fra 2022 er alle forskningsbevillingerne placeret under de støtteformål, de vedrører. De forskningsbevillinger, der ikke har kunnet placeres under et af støtteformålene, ligger under "andre formål".

Ændringen i 2022 giver et bedre overblik over de samlede midler til hvert formål, men betyder også, at ikke alle tal og grafer i denne analyse er direkte sammenlignelige før og efter 2022. Det er markeret, hvor det er tilfældet.

Denne analyse inkluderer både almennyttige og ikke-almennyttige bevillinger til sociale formål, da Danmarks Statistik ikke opgør disse på detaljeret niveau. De ikke-almennyttige midler udgør ca. 94 mio. kr. af de 2,2 mia. kr. der blev givet til sociale formål i 2023, dvs. 4,2 %.

Ud over denne særanalyse med fokus på bevillinger til sociale formål udarbejder vi analyser om de samlede bevillinger, og vi dykker ned i bevillinger til øvrige støtteformål med stor fondsstøtte.

Vi håber, at du vil læse med og dykke ned i tallene!

God læselyst!

Hanne Elisabeth Rasmussen
Direktør for Fondenes Videnscenter

Hovedpointer

Fondsbevillinger til sociale formål i 2023

1. Efter rekordåret 2022 faldt fondenes støtte til sociale formål til 2,2 mia. kr.

I 2023 bevilgede fondene 2,244 mia. kr. til sociale formål¹. Det er et fald på 1.262 mio. kr. svarende til 36 % sammenlignet med fra året før. Faldet skal ses i lyset af, at den samlede støtte til formålet nåede det hidtil højeste niveau i 2022. Ser vi over en femårig periode, er fondenes støtte til sociale formål steget markant, og niveauet i 2023 var, sammenlignet med tidligere år, fortsat højt. Se side 6.

2. Indsatser målrettet børn var fortsat det største støtteområde

Inden for støtteområderne under sociale formål var indsatser målrettet børn igen i 2023 det største område med samlede bevillinger på 1.098 mio. kr., hvilket var omtrent det samme som året før. Dette tal dækker dog over udsving inden for støtteområdet, hvor bevillinger til børn med handicap faldt fra 88 mio. kr. i 2022 til 21 mio. kr. i 2023, svarende til et fald på 76 %, mens bevillinger til socialt udsatte børn steg fra 473 mio. kr. i 2022 til 658 mio. kr. i 2023, svarende til en stigning på 39 %. Det samlede beløb fra fonde til indsatser målrettet voksne steg med 22 % til 570 mio. kr.

Det er markant, at de samlede fondsmidler til indsatser målrettet familier faldt fra 713 mio. kr. i 2022 til 160 mio. kr. i

2023 – et fald på 78 %. Med et samlet beløb på 94 mio. kr. var indsatser rettet mod ældre det mindste støtteområde inden for sociale formål. Se side 9.

3. Fordelingen på virkemidler lignede tidligere år undtagen forskning og formidling, som faldt markant

De bevilgede midler til sociale formål fordelte sig omtrent som tidligere, hvad angår innovation (374 mio. kr.), anlæg (357 mio. kr.) og ikke-øremærkede midler (333 mio. kr.). I de to kategorier forskning og formidling var der store fald fra 2022 til 2023: Bevillinger til forskning faldt fra 499 mio. kr. til 21 mio. kr., mens formidling faldt fra 729 mio. kr. til 96 mio. kr. Faldet skal ses i lyset af, at der i 2022 blev bevilget ekstraordinært store midler til disse virkemidler. De store uddelinger i 2022 til forskning og formidling inden for sociale formål var sandsynligvis relateret til covid-19. Se side 10.

4. Nonprofitorganisationer var den største modtagergruppe

Nonprofitorganisationer var igen i 2023 den største modtagergruppe med et samlet beløb fra fondene på 1.499 mio. kr., svarende til 67 % af de bevilgede midler til formålet. Offentlige institutioner modtog 305 mio. kr., mens de øvrige modtagergrupper lå på et væsentligt lavere niveau. Den overordnede fordeling af fondsmidler på modtagergrupper lignede i øvrigt fordelingen i 2022. Se side 11.

5. En større andel af midlerne blev givet til danske modtagere i 2023

Ser vi på modtagernationalitet, gik 2.128 mio. kr. af fondsmidlerne i 2023 til danske modtagere, svarende til 96 % af det samlede beløb. Udenlandske modtagere modtog 91 mio. kr. I 2022 modtog danske modtagere 2.702 mio. kr., svarende til 77 % af midlerne, mens udenlandske modtagere modtog 800 mio. kr. Se side 12.

6. Flest midler gik til ansøgerdrevne aktiviteter

Hovedparten af de bevilgede midler under sociale formål gik til ansøgerdrevne aktiviteter (76 %). 11 % af midlerne gik til ansøgerdrevne, fondsunderstøttede aktiviteter. Se side 14.

7. Omtrent lige så mange fonde støttede sociale formål i 2023 som i 2022

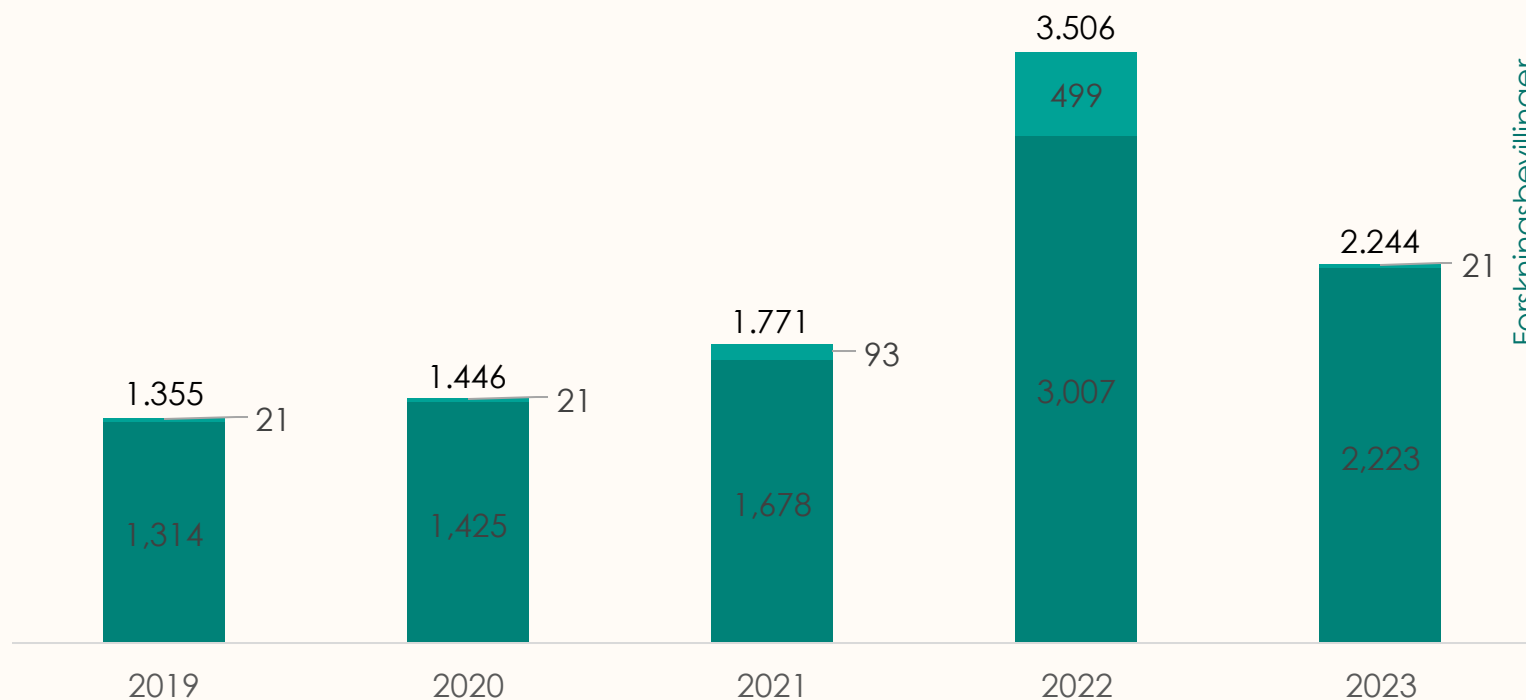
I 2023 støttede 1.299 fonde sociale formål, hvilket er omtrent det samme som året før, hvor 1.286 fonde gav bevillinger. 79 % af fondene var små fonde med et årligt bevillingsniveau på under 1 mio. kr. Det høje antal små fonde trækker gennemsnitsbevillingen ned, som i 2023 lå på blot 110.000 kr. pr. fond – et niveau, der var markant lavere end for fondsstøtte til øvrige formål. Se side 7, 16 og 17.

The background features two thick, teal-colored wavy lines that curve across the top and left sides of the page, creating a modern, organic feel.

Fondsbevillinger til sociale formål

Fondene bevilgede 2,2 mia. kr. til sociale formål i 2023

Figur 1: Bevilgede midler til sociale formål 2019-2023 (mio. kr.)

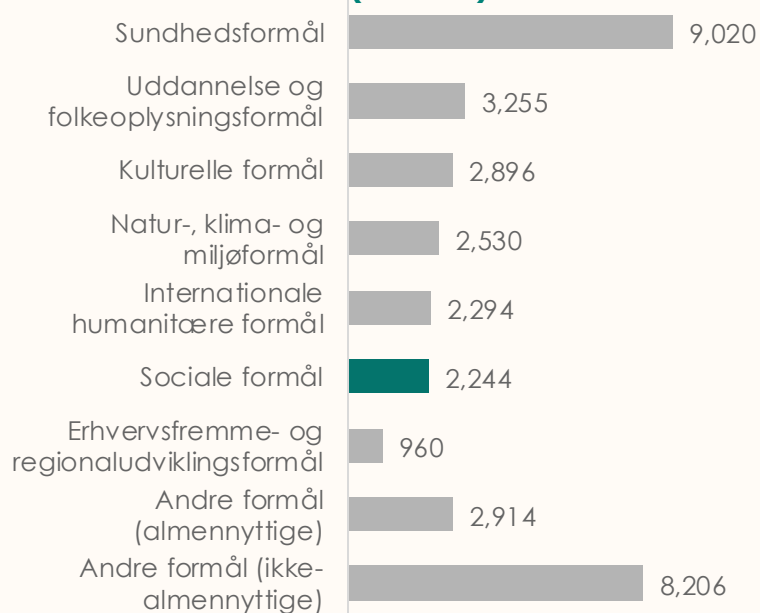
Forskningsbevillinger

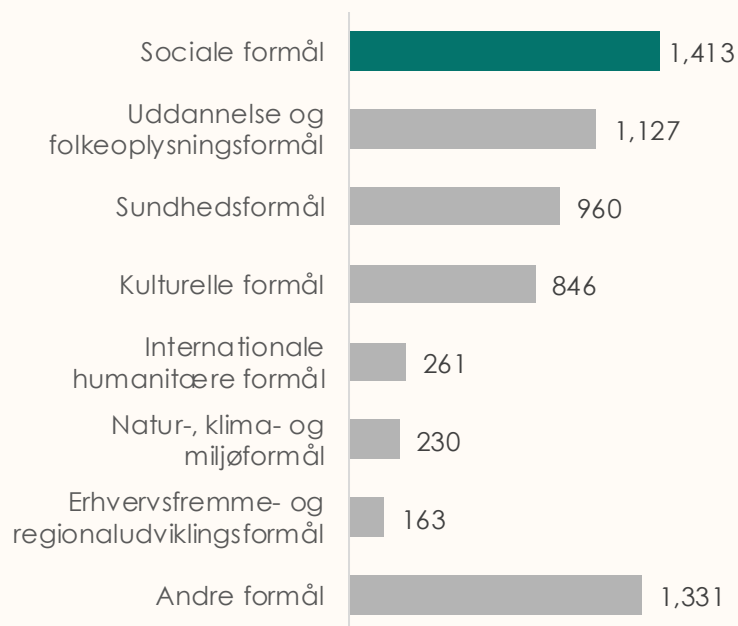
I 2019-21 lå forskningsbevillinger til sociale formål delvist under dette formål og delvist under 'videnskabelige formål'. I 2022 og 2023 er forskningsbevillingerne samlet under sociale formål, og væksten i de samlede fondsmidler til formålet i de år er derfor helt eller delvist af teknisk karakter (se side 3 og 21).

Sociale formål set i forhold til øvrige støtteformål i 2023

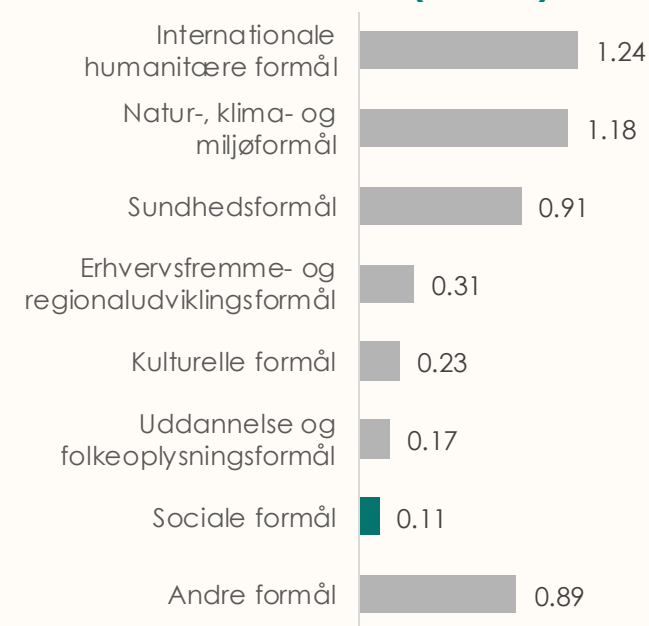
Figur 2: Bevilgede midler 2023 (mio. kr.)

Figur 3: Antal bevilgende fonde 2023

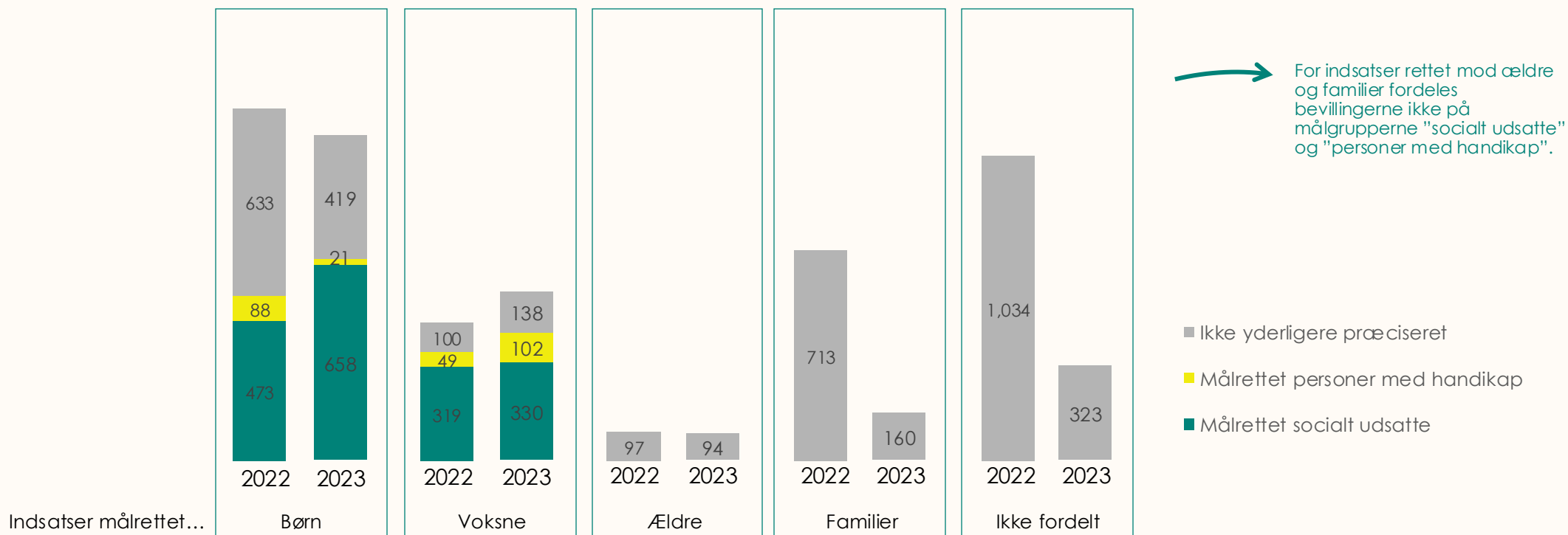
Figur 4: Gennemsnitsbevilling 2023 (mio. kr.)

Støtteområder, virkemidler og modtagere af fondsmidler

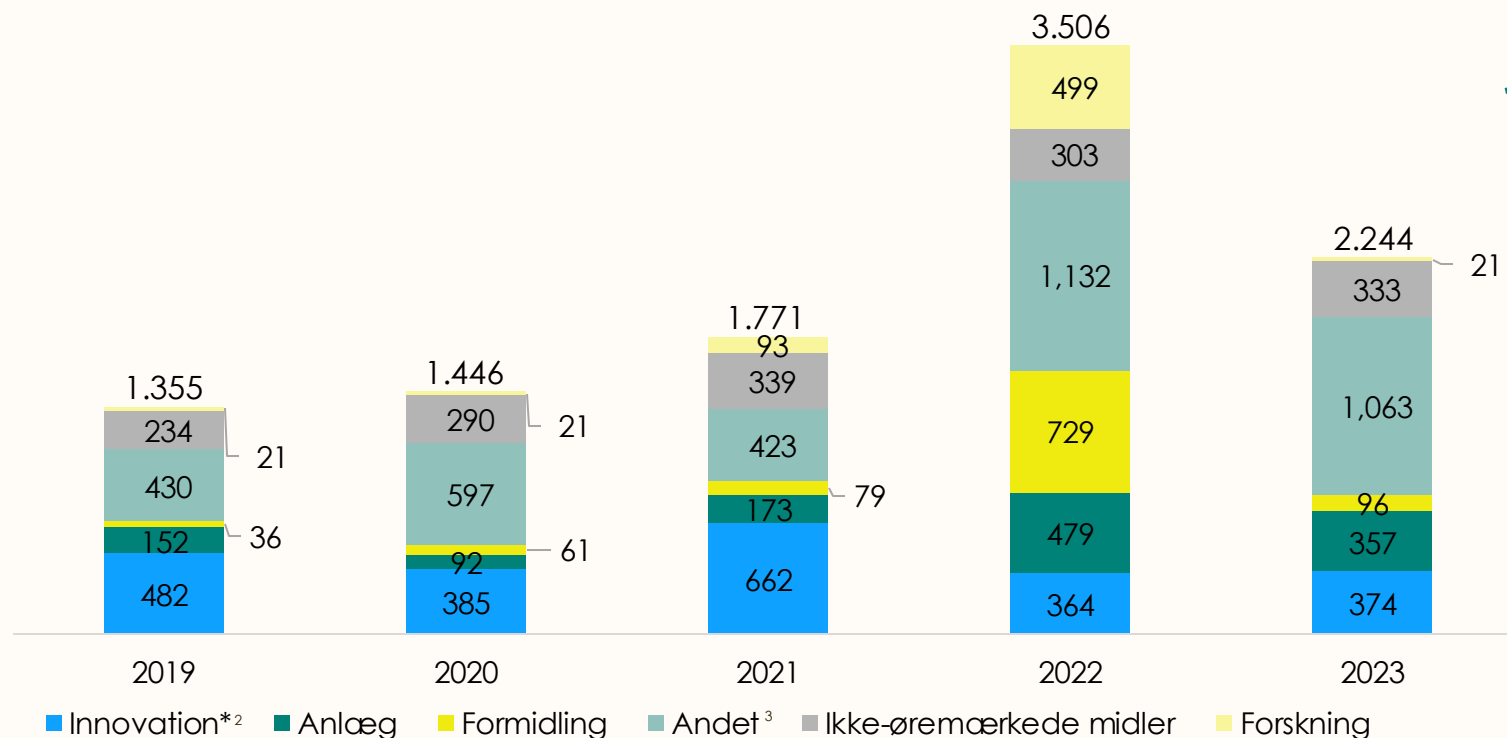
49 % af midlerne gik til indsatser målrettet børn i 2023

Figur 5: Bevillinger til sociale formål 2023 efter målgrupper og støtteområde (mio. kr.)

Fordeling på virkemidler lignede tidligere år

Figur 6: Bevillinger til sociale formål i mio. kr. fordelt efter virkemidler og tid

I 2019-21 lå forskningsbevillinger til sociale formål delvist under dette formål og delvist under 'videnskabelige formål'. I 2022 og 2023 er forskningsbevillingerne samlet under sociale formål, og væksten i fondsmidler til forskning, der ses her, er derfor helt eller delvist af teknisk karakter (se side 3 og 20).

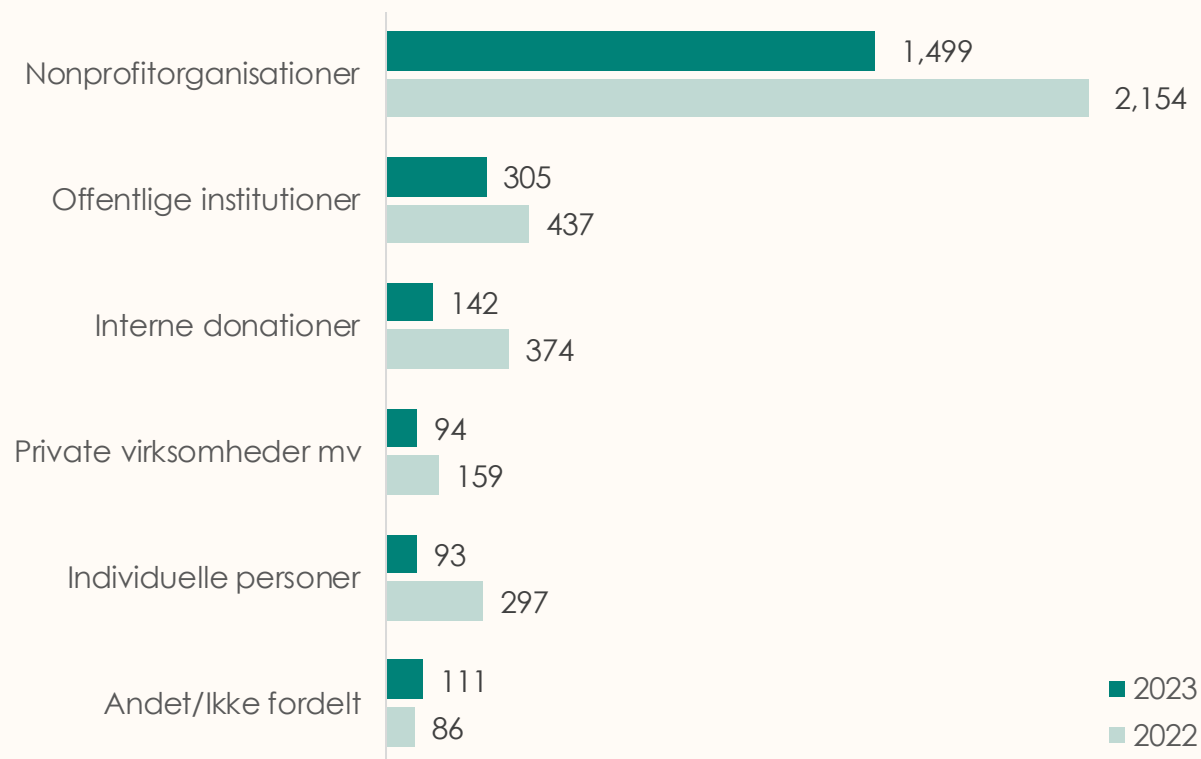
2) Innovation er introduktion af nye eller væsentligt forbedrede produkter, produktionsprocesser, arbejdsgange, organisationsformer eller metoder, og kategorien kan derved dække over en bred vifte af initiativer. Det kan f.eks. være civilsamfundsorganisationer, der har udviklet en ny tilgang, som fondene støtter økonomisk, så den kan føres ud i livet. Det kan også være, når fondene understøtter selve den proces at identificere den nye tilgang og derved er en mere aktiv del af innovationsværdikæden.

3) Kategorien "andet" er en sammenlægning af kategorierne "andet" og "anskaffelser/erhvervelser". Anskaffelser/erhvervelser udgør i alt 6% af "Andet".

Kilde: Fondenes bevillinger og udbetalinger, Danmarks Statistik

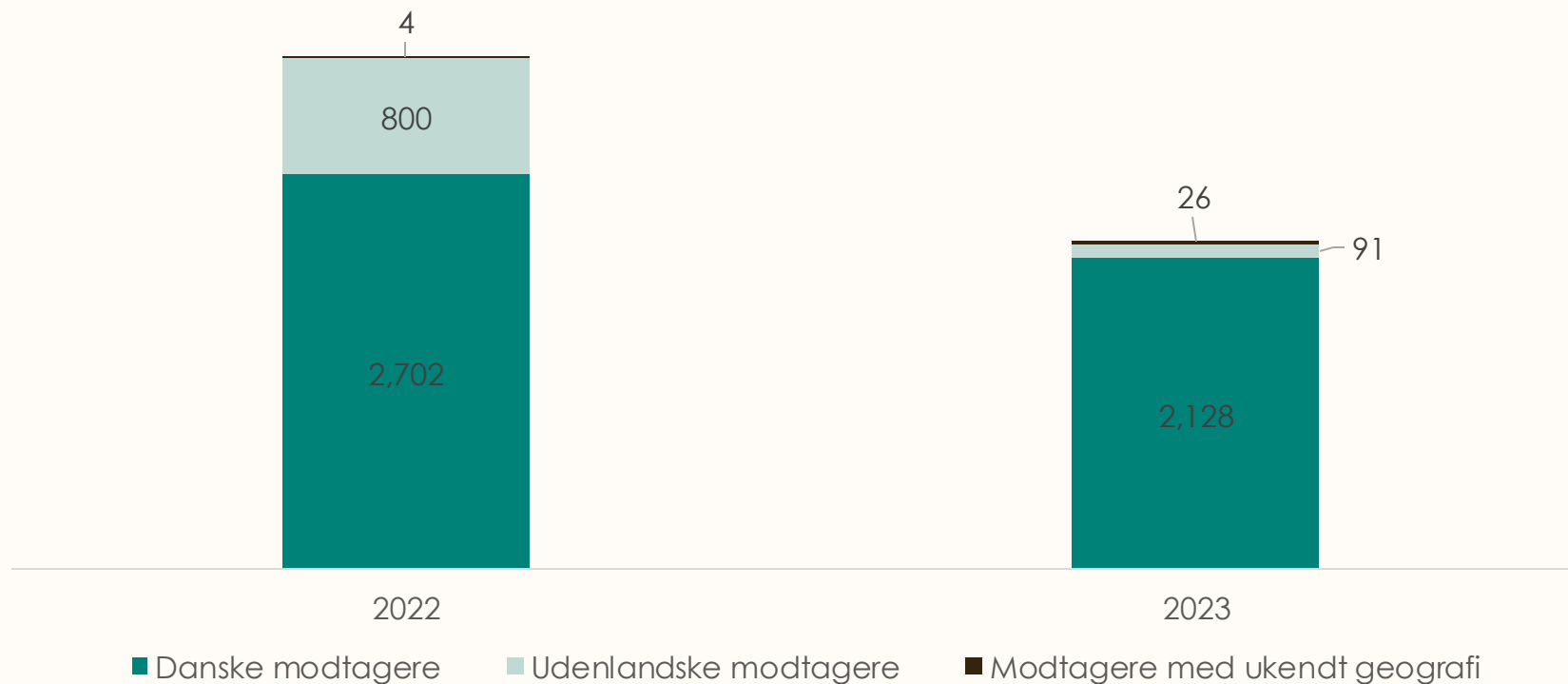
Nonprofitorganisationer modtog 1,5 mia. kr. svarende til 67 % af de bevilgede midler til området i 2023

Figur 7: Bevilgede fondsmidler til sociale formål i 2022 og 2023 efter modtagertype (mio. kr.)

96 % af midlerne gik til danske modtagere

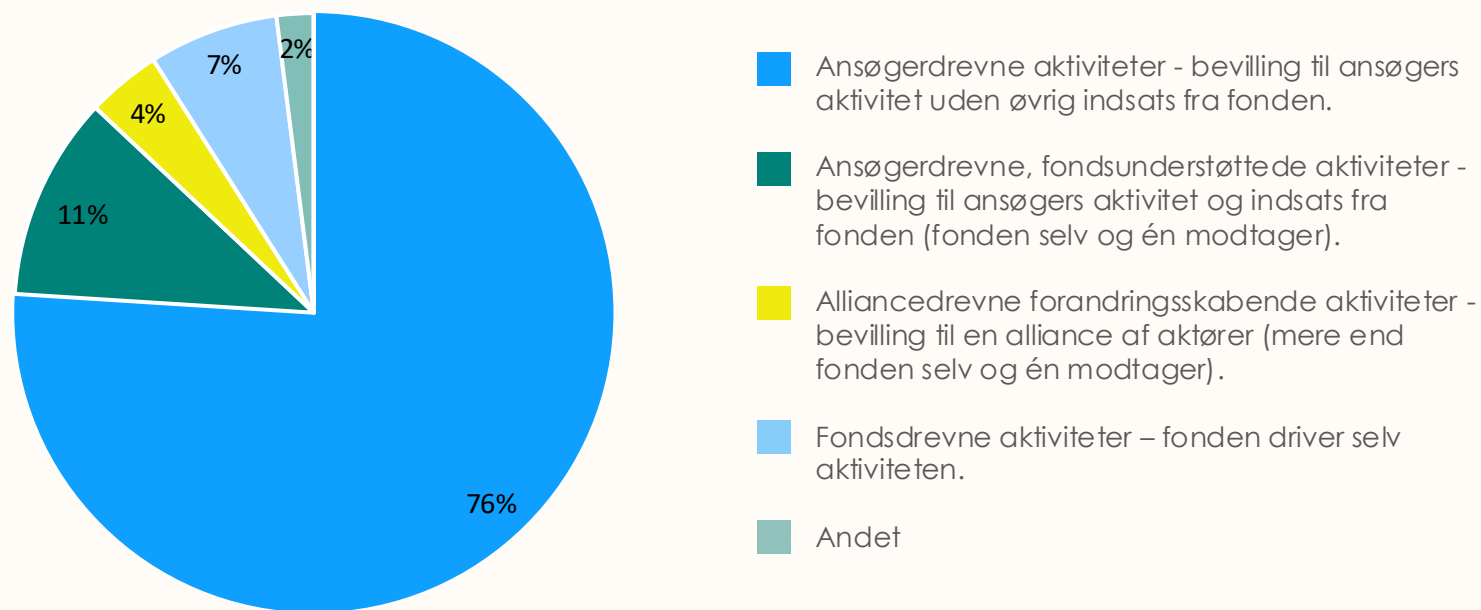
Figur 8: Bevilgede fondsmidler til sociale formål i 2022 og 2023 efter nationalitet på registreret modtager (mio. kr.)⁴

Fondenes arbejdsformer

Flest midler gik til ansøgerdrevne aktiviteter

Figur 9 : Bevilgede midler til uddannelse og folkeoplysning i 2023 i procent fordelt efter arbejdsformer

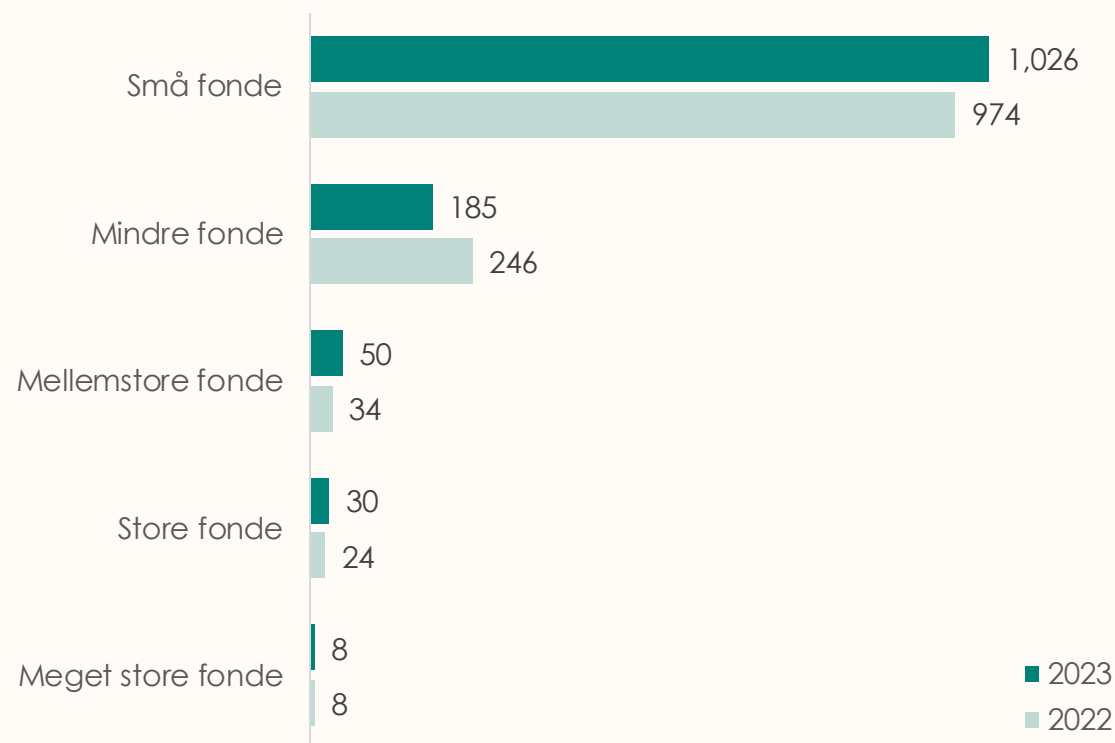

The background features several thick, teal-colored wavy lines that flow across the page, creating a sense of movement and depth. One line starts at the top center, dips down, and then rises towards the right. Another line starts on the left side and curves downwards towards the bottom left corner.

Fondenes bag bevillinger til sociale formål

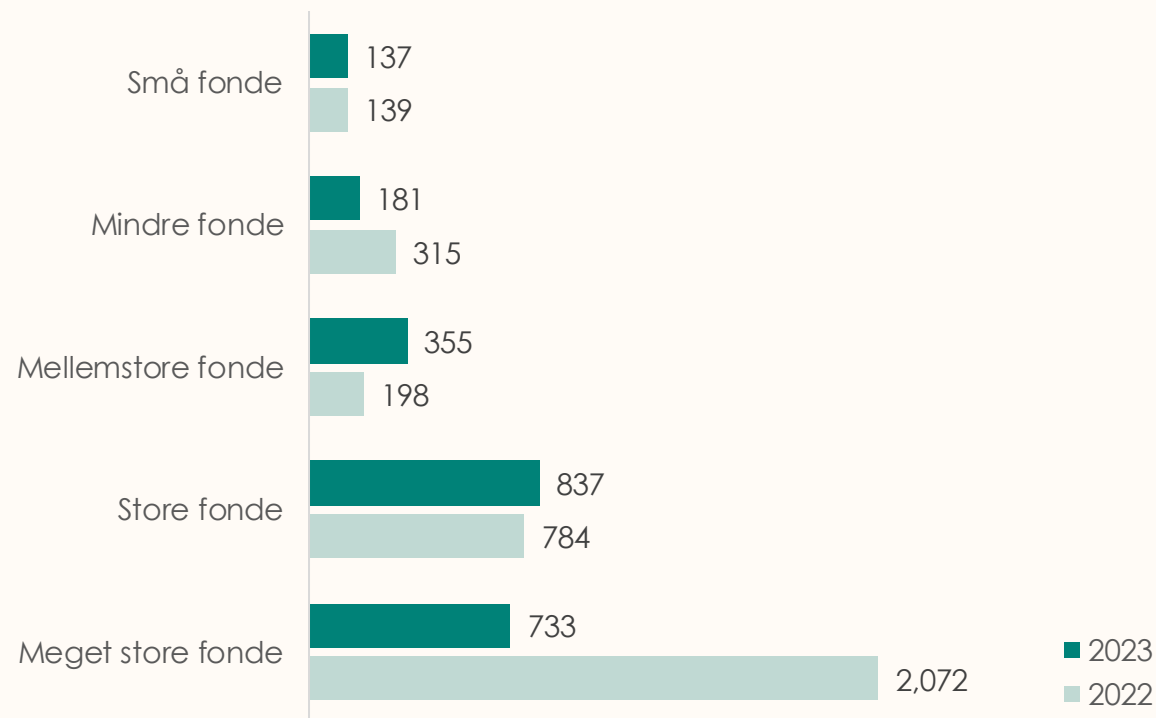
1.299 fonde bevilgede midler til sociale formål i 2023 (mod 1.286 i 2022)

Figur 10: Antallet af fonde der har bevilget til sociale formål i 2022 og 2023, grupperet efter fondenes individuelle bevillingsniveau⁵

De meget store fonde stod for 33 % af de bevilgede midler i 2023 (mod 59 % i 2022)

Figur 11: Fondenenes bevilgede midler i mio. kr. til sociale formål i 2022 og 2023, grupperet efter fondenes individuelle bevillingsniveau⁶

The background features several thick, teal-colored wavy lines that curve across the page, creating a modern and abstract design.

Definitioner, metode og kildegrundlag

Definitioner

Sociale formål

Formålet er det område, en fondsbevilling er givet til. Sociale formål dækker bl.a. over indsatser rettet mod personer med handicap og socialt udsatte, som omfatter mennesker med sociale problemer, f.eks. hjemløshed, misbrug, vold i nære relationer eller anbragte børn/unge. Bevillinger til sociale formål dækker også forebyggende indsatser såsom efterværn og hjælp til ferie og jul. Nogle steder har en klar kategorisering ikke været mulig at udarbejde, jf. fondsstatistikken.

Fonde og filantropiske foreninger, herunder erhvervsdrivende og almene fonde

I analysen anvender vi generelt betegnelsen "fonde" for både "fonde" og "filantropiske foreninger" for at forenkle teksten. I visse tilfælde skelner vi mellem erhvervsdrivende og almene (ikke-erhvervsdrivende) fonde, hvor det har analytisk relevans. Almene fonde driver slet ikke, eller ikke i nogen særlig grad, erhvervsdrivende virksomhed. Erhvervsdrivende fonde har betydelig erhvervsaktivitet, ejer en bestemmende andel i en eller flere virksomheder eller driver egen virksomhed. De kan, men skal ikke, have et almennyttigt formål. De erhvervsdrivende fonde, der indgår i denne analyse, har stort set alle et almennyttigt formål.

Fondene er kategoriseret efter individuelt, årligt bevillingsniveau

Små (<1 mio. kr.), mindre (1-10 mio. kr.), mellemstore (10-50 mio. kr.), store (50-500 mio. kr.) og meget store (>500 mio. kr.).

Bevillinger og udbetalinger

En bevilling er fondens tilsagn om støtte, mens en udbetaling er det faktiske beløb, der udbetales på baggrund af bevillingen. For eksempel kan en fond bevilge midler i 2023 og udbetale dem i 2024, eller store bevillinger kan udbetales over flere år.

Almennyttige og andre bevillinger

Denne analyse inkluderer både almennyttige og ikke-almennyttige bevillinger til uddannelse og folkeoplysning, da Danmarks Statistik ikke opgør disse på detaljeret niveau. De ikke-almennyttige midler udgør 94 mio. kr. af de 2,244 mia. kr., der blev givet til sociale formål i 2023, dvs. 4%.

Metode og kildegrundlag

Denne analyse anvender en kvantitativ metode baseret på de nyeste data fra [Danmarks Statistiks fondsstatistik](#), inklusive særkørsler foretaget for Fondenes Videnscenter. Beløbene i analysen er opgivet i løbende priser. Fondenes Videnscenter har desuden indhentet information til analyserne fra uddelende fonde og deres årsrapporter mv. til at belyse udviklingen i konkrete bevillingstal eller give eksempler på forskellige typer af bevillinger og arbejdsformer.

Data omfatter primært 2022 og 2023 og få steder perioden 2019-2023. I forrige års fondsstatistik (for 2021) og de tidligere år lå langt de fleste forskningsbevillinger under et tværgående formål ("videnskabelige formål"). Men der lå også en mindre del af forskningsbevillingerne under støtteformålene, som forskningen vedrørte (f.eks. sundhed, kultur mv.).

Det er ændret fra fondsstatistikken 2022, sådan at forskningsbevillingerne er samlet på de støtteformål, som bevillingerne primært anvendes til forskning inden for. De forskningsbevillinger, der ikke passer under fondsstatistikens støtteformål, findes under "andre formål".

Ændringen betyder, at vi nu har et bedre overblik over de samlede bidrag til de enkelte støtteformål. Det betyder også, at vi nu og nogle år frem ikke kan fortælle så meget

om udviklingen i bevillinger over flere år, fordi data ikke er sammenlignelige. Det gælder bl.a. for udviklingen i antal fonde, der bidrager til et støtteformål. Visse steder vælger vi at beskrive udviklingen uden forskningsmidler, fordi vi på den måde kan vise mere om udviklingen under støtteformålet.

Ydermere er antallet af fonde, der har indberettet bevillingsoplysninger til Danmarks Statistik, steget fra 350 i 2021 til 550 i 2022 for at styrke fondsstatistikens billede af danske fondes uddelinger yderligere.

Analysen fokuserer på de 3.700 fonde, der foretog bevillinger i 2023 ud af Danmarks 8.859 fonde og fondslignende foreninger. Dataindsamlingen omfatter private erhvervsdrivende fonde, almene fonde, selvejende institutioner og udvalgte private foreninger. Bemærk, at opgørelsen kan indeholde fonde, som ikke længere eksisterer, da opdatering af CVR-registret kan være forsinket.

Ved indberetning til Danmarks Statistik kategoriseres hver bevilling entydigt under ét støtteområde, ét virkemiddel samt én modtagertype og én modtagernationalitet. I praksis anvendes bevillinger dog ofte på tværs af flere kategorier. Projekter registreres under ét hovedformål, hvilket betyder, at projekter med flere formål kan være registreret under et andet hovedformål, selvom sociale formål også indgår.

Sammenligning med Skatteforvaltningens opgørelse

Man kan ikke direkte sammenligne Danmarks Statistiks fondsstatistik med Skatteforvaltningens opgørelse over skattepligtige bevillinger. Selvom almennyttige bevillinger normalt er fradragsberettigede, gælder det ikke altid for erhvervsdrivende fonde, hvor datterselskaber udgør hovedindtægtskilden. Det skyldes den såkaldte prioriterings-regel.

Variierende uddelingsniveau

Store udsving i fondenes bevillingsniveauer kan påvirke fondsstatistikken. Årsagerne til udsving i bevillingsniveauerne kan f.eks. være, at en fond har som praksis hvert tredje til femte år at give regelmæssige og flerårige større bevillinger til et område, at fonden ændrer strategi, eller at de midler, fonden har til rådighed til uddelinger, varierer fra det ene år til det næste. Det kan også have indflydelse på uddelingsniveauerne, hvilke projekter fondene bliver præsenteret for af den omverden, de støtter.

Kontakt

Har du spørgsmål eller kommentarer?

Kontakt os på info@fondenesvidenscenter.dk

Du kan finde flere analyser og mere viden om fonde på vores hjemmeside. Her kan du også tilmelde dig vores nyhedsbrev, hvis du vil holdes løbende opdateret om nye udgivelser.

www.fondenesvidenscenter.dk